

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών
ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837

ΚΕΝΤΡΟ ΑΡΙΣΤΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΟΛΥΓΛΩΣΣΙΑ
ΚΑΙ ΓΛΩΣΣΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Κέντρο Αριστείας «Πολυγλωσσία και Γλωσσική Πολιτική»
Φιλοσοφική Σχολή, Παν/πολη Ζωγράφου, 157 84 Αθήνα
Ιστοσελίδα: <http://elp.enl.uoa.gr/>
Email: cem.nkua@gmail.com

Διαδικτυακή Ημερίδα
Σάββατο, 25 Σεπτεμβρίου 2021

Γλώσσες και Αποχρώσεις της Πολυγλωσσίας

Μαρία Ιακώβου,
Τμήμα Φιλολογίας, ΕΚΠΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών

— ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837 —

ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ ΠΟΛΥΓΛΩΣΣΙΑΣ

Επιστημονική τεκμηρίωση της πολυγλωσσίας
Ανάπτυξη πολύγλωσσης συνείδησης σε τμήματα και
φοιτητές της Φιλοσοφικής Σχολής

Κέντρο Αριστείας «Πολυγλωσσία και Γλωσσική Πολιτική»SM

Έργο σε εξέλιξη: Γλώσσες και Αποχρώσεις της Πολυγλωσσίας

- Χαρτογράφηση στάσεων απέναντι στην πολυγλωσσία των φοιτητών της Φιλοσοφικής Σχολής του ΕΚΠΑ από τους ίδιους τους φοιτητές
- Συνέργειες τμημάτων – φοιτητών – μελών ΔΕΠ
- Φοιτητές σε πολλαπλούς ρόλους
- Εξοικείωση με καινοτόμες παιδαγωγικές

Γλώσσες και Αποχρώσεις

Ποιες είναι οι γλώσσες της ζωής σου ;

Πόσες γλώσσες υπάρχουν στο περιβάλλον σου ;

Το Παρατηρητήριο του Κέντρου Αριστείας για την Πολυγλωσσία του ΕΚΠΑ σε συνεργασία με φοιτητές τμημάτων Ελληνικής και Γαλλικής Φιλολογίας πραγματοποιεί μια πρωτότυπη έρευνα για την πολυγλωσσία.

Αν είσαι φοιτητής/ φοιτήτρια της Φιλοσοφικής Σχολής και θέλεις να πάρεις μέρος, συμπλήρωσε τη φόρμα.

Ομάδα έργου

□ Επιστημονική εποπτεία

- Μαρία Ιακώβου, Τμήμα Φιλολογίας, ΕΚΠΑ
- Μαρίνα Βήχου, Τμήμα Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας, ΕΚΠΑ

□ Μεταδιδακτορικές ερευνήτριες:

- Σοφία Τσιώλη
- Κατερίνα Κριμπόγιαννη

□ Προπτυχιακοί φοιτητές

1. Ανδριανάκη Στέλλα
2. Βρούστη Γαλήνη
3. Γιαννοπούλου Κατερίνα
4. Γκούσκος Σταύρος
5. Κανελλάτου Χριστίνα
6. Καράμπελα Ναταλία
7. Κασούρα Ελένη
8. Κατσιούρη Σοφία
9. Κλήμη Αντιγόνη
10. Κοντακινού Παρασκευή
11. Λουκά Τίνα
12. Μανωλοπούλου Πωλίνα
13. Μιχαλοπούλου Μύριαμ
14. Μπουρή Πηνελόπη
15. Νικολάου Νεφέλη
16. Ξάνθου Κατερίνα
17. Παπαγεωργίου Βασιλεία
18. Πέτρου Μαριάννα
19. Ποντικού Φένια
20. Πούλου Φαίη
21. Σακαλόγλου Διοτίμα
22. Σαμπάνη Χρύσα
23. Σιγάλα Μαργαρίτα
24. Τζαρκάς Αλέξανδρος Αμπντούλ
25. Τρυφωνόπουλος Πέτρος
26. Τσίγκα Δανάη
27. Τσιμπόγλου Σοφία
28. Τσινάι Στέλλα
29. Φράγκου Κωνσταντίνα
30. Ψωματάκης Μιχάλης

Γλώσσες και Αποχρώσεις της Πολυγλωσσίας

- Ανάπτυξη “πολύγλωσσης συνείδησης”

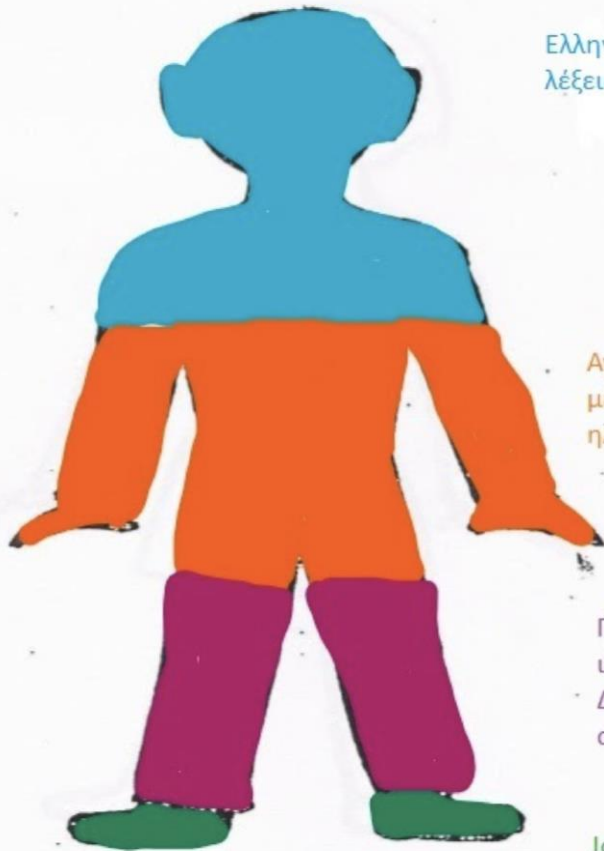
Ευαισθητοποίηση ως προς τις γλώσσες της ζωής μας - μέσο για την απόκτηση πολυπολιτισμικής επίγνωσης

- Εργαλεία: γλωσσική βιογραφία (Συμβούλιο της Ευρώπης), γλωσσικός δρόμος, ερωτηματολόγια, συνεντεύξεις
- Τρόπος υλοποίησης: 3 φάσεις
 - Φοιτητές ως συμμετέχοντες/ ως ερευνητές/ ως αναστοχαζόμενοι

Φοιτητές ως συμμετέχοντες

1. γλωσσικό πορτρέτο

Blackpoet

Ελληνικά: μητρική γλώσσα. Πρώτες λέξεις σε ηλικία 11 μηνών

Αγγλικά: Πρώτη επαφή σε ηλικία 8 ετών. Εκμάθηση μέσω ιδιαίτερων μαθημάτων. Απόκτηση proficiency σε ηλικία 16 ετών.

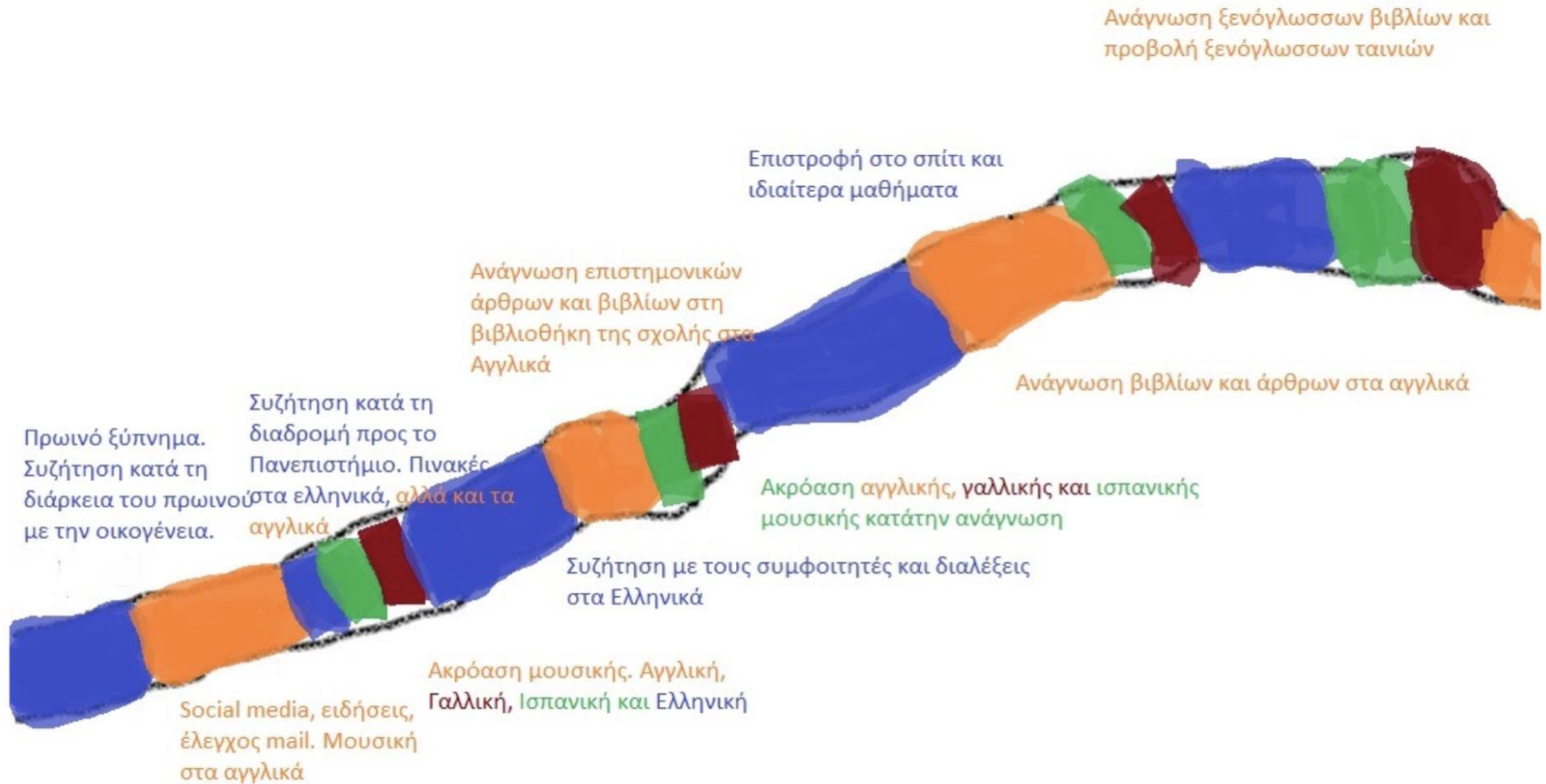
Γαλλικά: Πρώτη επαφή σε ηλικία 11 ετών. Εκμάθηση μέσω ιδιαίτερων μαθημάτων. Απόκτηση B1 σε ηλικία 14 ετών. Διακοπή εκμάθησης γλώσσας. Συνέχιση μελέτης με ανάγνωση βιβλίων, παρακολούθηση ταινιών κ.ά.

Ισπανικά: Πρώτη επαφή σε ηλικία 17 ετών μέσω της ανάγνωσης ποιημάτων του F.G.Lorca. Ξεκίνημα αυτοδίδακτης εκμάθησης με τη βοήθεια εφαρμογών, λογοτεχνικών βιβλίων και ταινιών (σε εξέλιξη).

2. γλωσσικός δρόμος: μια συνηθισμένη διαδρομή

taskproei.jpg

<https://aiive.google.com/aiive/u/0/τοιαει/1/ααημιαδ/εε02ηφ>

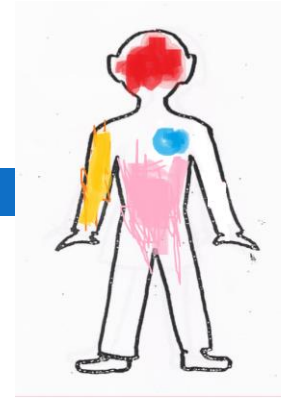
Φοιτητές ως ερευνητές: profoundly_shallow

Γλωσσικό πορτραίτο

- Τα ελληνικά τοποθετημένα στη θέση της καρδιάς, «γλωσσικό ένστικτο», «γλώσσα του αισθήματος», τα τοποθετεί στην καρδιά ως τη γλώσσα η οποία τον/τη συνοδεύει, με την οποία εκφράζει τόσο τις ανάγκες όσο και τα βαθύτερα συναισθήματά του/της.
- Ενδιαφέρον το ότι στον κορμό και ταυτόχρονα στο μεγαλύτερο μέρος του πορτραίτου του/της τοποθετεί τους νεολογισμούς και τις κοινωνιολέκτους, σαν να τα θεωρεί ξεχωριστό σύστημα επικοινωνίας αλλά και βασικό κομμάτι της επικοινωνίας του/της, είναι ο γλωσσικός κώδικας με τον οποίο επικοινωνεί με τους σημαντικούς άλλους της ζωής του («γλώσσα των νέων»).
- Εξαιρετική η περιγραφή στο κόκκινο κείμενο και αξιοσημείωτο το ότι το αντιστοίχισε με το κεφάλι (=σκέψη). Η τοποθέτηση των γλωσσικών ερεθισμάτων στο κεφάλι είναι συνειδητή, καθώς εκείνος/η συνειδητά επέλεξε να τοποθετήσει στην ζωή του/της αυτά τα γλωσσικά ερεθίσματα.
- Περιφερειακά τοποθετεί τα αγγλικά, δεν του/της αρέσουν αλλά αναγκάζεται να τα χρησιμοποιεί. Τοποθετεί τα αγγλικά στο χέρι του/της, διότι αυτή η γλώσσα «του/της λύνει τα χέρια» στην καθημερινότητα του/της. Παρ' όλα αυτά είναι μια γλώσσα την οποία δεν έχει σε ιδιαίτερη εκτίμηση και αυτό αποτυπώνεται στην περιγραφή του/της.

Γλωσσικός δρόμος

- Στον δρόμο δεν τοποθέτησε καμία από τις γλώσσες του πορτραίτου, επομένως διαχώρισε πλήρως τον εαυτό του/της από το περιβάλλον του/της.
- Αναφορά πολιτικών και ακατάληπτης ομιλίας.
- Αν και αποστασιοποιείται από τον γλωσσικό δρόμο, εν τέλει αντιμετωπίζει συναισθηματικά τις γλώσσες των μεταναστ(ρι)ών/προσφυγ(ισσ)ων, μέσα από το πρίσμα των συναισθημάτων του/της.

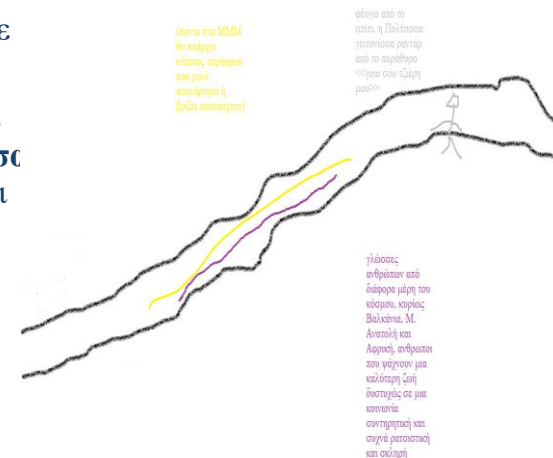

σ' όσον τόσο και να ζήσω στο μέλλον το γλωσσικό ένστικτο ελληνικό, δε θα αλλάξει, η γλώσσα της νοησης και του αισθήματός μου

κάθε νεολογισμός, κάθε ηρωικό, κάθε "inside joke" της σαρίας, που ναύτησε ότι δεν είναι "σφιγμό" αλλά σε συνδέει με το αλλεξ στην επικοινωνία

έχω βίωμα τα αγγλικά που αντιστάθω, αλλά υπέρχουν παντού στη ζωή και μου λένουν τα χέρια

κάθε σκόρπια λέξη από κάθε ζώνη γλώσσα που θέλω να μείθο, αγ τα γαλλικά από το γαμπό, όταν πια Μάρτη μπορεί να συναντησω ταχιά τον Αίμοσοφάρ, μπορώ μάλιστα να μείθο τυχαία για να έμβασω τον ραχίτη και τον βέλκερ;

(στην πιο ΜΕΘΗ δε ταίριαζε κάποιος νεολογισμός που μαζί συνειδητά ή βίβλι-συνειδητά)

εάντι από το ότι, η Πολίτισσα γεννησιμα πάντα από το περιθώριο <<στα σου τζέρη μου>>

γλώσσες ανήρπαιαν από άφορρε μέρη του κόσμου, κυρίως Βουλγάρια, Μ. Ανατολή και Αραβία, ανήρπαιαν που νόησαν μια καλύτερη ζωή άουτοςίς σε μια κοινωνία συντηρητική και σιγνή μετωπιστική και σιγνή

Αναστοχασμός: δείγματα από τα αναστοχαστικά κείμενα των φοιτητών ερευνητών

- **Εξεπλάγησαν ευχάριστα** όταν διαπίστωσαν ότι δε θα απαντήσουν απλώς ένα ερωτηματολόγιο, αλλά θα χρωματίσουν και θα περιγράψουν
- Έκαναν ερώτηση για το αν μπορούν να προσθέσουν και διαλέκτους
- «Ζωγραφίζουμε γλώσσες που ακούμε από διάφορες κοινωνικές ομάδες;»
- Μπήκαν στη διαδικασία να σκεφτούν με αυτές τις δοκιμασίες, γιατί συνήθως **η πρώτη τους σκέψη είναι αποκλειστικά και μόνο τα ελληνικά**, αλλά αποδείχθηκε ότι **το ρεπερτόριό τους είναι ευρύτερο.**

Γλωσσικός δρόμος

Γλωσσικό πορτρέτο

Ερευνητικά
εργαλεία

Αν θέλετε να λάβετε μέρος στην έρευνα του ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟΥ ή θέλετε να μοιραστείτε τις δικές σας πολύγλωσσες διαδρομές, δηλώστε συμμετοχή

<https://forms.gle/vD1sQMcRNfGq4Uzp6>

Βιβλιογραφικές αναφορές

- Aronin, L. (2016). Multi-competence and Dominant Language Constellation. In V. Cook & L. Wei (Eds.), *The Cambridge Handbook of Linguistic Multi-Competence* (pp. 142-163). Cambridge: Cambridge University Press.
- Aronin, L. (2020). Dominant Language Constellations as an Approach for Studying Multilingual Practices. In J. Lo Bianco & L. Aronin (eds.), *Dominant Language Constellations: A new perspective on Multilingualism* (pp. 19-34). Switzerland: Springer International Publishing.
- Aronin, L., & Singleton, D. (2012). *Multilingualism*. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins Publishing Company.
- Bernaus, M., Andrade, A. I., Kervran M., Murkowska, A., & Trujillo Sáez, F. (eds.) (2007). *Plurilingual and pluricultural awareness in language teacher education: a training kit*. European Centre for Modern Languages, Strasbourg: Council of Europe Publishing.
- Busch, B. (2012). The linguistic repertoire re-visited, *Applied Linguistics*, 33(5), 503-523.
- Byram, M., Nichols, A., & Stevens, D. (Eds.). (2001). *Developing intercultural competence in practice*. Clevedon: Multilingual Matters.
- Coetzee-Van Rooy, S. (2020). Dominant Languages Constellations in the Language Repertoires of Multilingual South African Students. In J. Lo Bianco & L. Aronin (eds.). *Dominant Language Constellations: A new perspective on Multilingualism* (pp. 139-168). Switzerland: Springer International Publishing.
- Council of Europe, (2020). *Common European Framework of Reference for Languages: Learning, teaching, assessment – Companion volume*. Strasbourg: Council of Europe Publishing. Retrieved from www.coe.int/lang-cefr.
- Dendrinou, B. (2013). Social meanings in global-glocal language proficiency exams. In C. Tsagari, S. Papadima-Sophocleous & S. Ioannou-Georgiou (eds.). *Language Testing and Assessment around the Globe: Achievements and Experiences*. Language Testing and Evaluation Series. Frankfurt, New York and Vienna: Peter Lang.
- Dendrinou, B. (2019). Multilingual testing and assessment for plurilingual education. *ECSMP Position paper*. <http://ecspm.org/wp-content/uploads/2019/03/MultiTest.pdf>
- Gkaintartzi, A., Kiliari, A., & Tsokalidou, R. (2015). 'Invisible' bilingualism - 'Invisible' language ideologies: Greek teachers' attitudes towards immigrant students' heritage languages. *International Journal of Bilingual Education and Bilingualism*, 18(1), 60-72. doi:10.1080/13670050.2013.877418.

Βιβλιογραφικές αναφορές

- Gordon, S. (2008). *Collaborative action research: Developing professional learning communities*. New York: College Press.
- Gorter, D., & Cenoz, J. (2017). Language education policy and multilingualism assessment, *Language and Education*, 31(3), 231-248.
- Kemmis, S., & McTaggart, R. (2000). Participatory action research. In N. K. Denzin & Y. S. Lincoln (Eds.), *Handbook of qualitative research* (2nd ed., pp. 567-607). Thousand Oaks, CA: Sage.
- Lo Bianco, J., & Aronin, L. (2020). Introduction: The Dominant Language Constellations: A New Perspective on Multilingualism. In J. Lo Bianco & L. Aronin (Eds.), *Dominant Language Constellations: A new perspective on Multilingualism* (pp. 1-18). Switzerland: Springer International Publishing.
- Molinié, M. (2009). *Le dessin réflexif: élément d'une herméneutique du sujet plurilingue*. Centre de Recherche Textes et Francophonies (CRTF). France: Encrages-Belles Lettres.
- Otwinowska, A. (2014). Does multilingualism influence plurilingual awareness of Polish teachers of English?, *International Journal of Multilingualism*, 11(1), 97-119.